

Stephane Mallarmé: Lirika

- pz o poraznem eksistencialnem položaju modernega Čla
- *Sinjina*: ravnodušnost neba do človeške usode, pesnik prekolne nebo, pošlje nadenj dim, svojo tesnobo in obup; nebo razglasi za mrtvo, nebo se vrne in ga s čistostjo prebode, zmore le še jecljati: Sinje!
- prevladujejo negativne kategorije: odsotnost, praznina, nič
- *Pozdrav*: Ž je potovanje po razviharjenem morju; mornar-pesnik nima tal pod nogami, le razpenjeno brezno-nič
- db je velikanski trg, denar je menjalno sredstvo moči
- mladostno obdobje
  - o *Sinjina, Morska sapa* (odšel bo, kljub ženi in otroku čuti klic morja, rad bi se podal na skrivnostno pot, na koncu spoznanje, da je vse dolgčas, da razkošni kraji ne obstajajo),
  - o *Favново popoldne* (vidi dve nimfi, ne, ali sanja ali sta resnični; ena je kot voda, druga kot veter; edino, kar je, je zvok njegove piščali, ki naredi roso na gozdu in preplaši vodne vile; uspe se mu dotakniti nimf, toda spet mu zbežita, on pa se vrne v svoje sanje; povezanost z bukolično pz, katere začetnik je bil Teokrit, pri Rimljanih Vergil z Bukoliko; veliko preskokov, halucinacij; dekadentne prvine: erotična naslada), *Herodiada* (išče nov pesniški j; predstavlja noč, led, samoto, Favново popoldne pa dan, sonce in erotično željo po dotiku; obsojenost na samoto povezuje oba teksta)
- *Pahljača*: z njenimi krili, gubami, gibanjem in ritmom je prispodoba pesništva; upesni najbolj vsakdanje stvari (pahljača); skozi pesem ponovno vidimo stvar, kot bi nam pesnik podaril vid; razbije sintakso
- *Svetnica*: pojavi se z violo in mašno knjigo, nato igra na krilo kerubina, zato je njena glasba neslišna človeškim ušesom; nekoč živi zvoki so le še tišina, ostane le glasba tišine
- znano □ neznano, vidno □ nevidno, slišno □ neslišanemu
- *Sonet na –iks*: prazna soba, brez živega bitja; pesem uprizarja praznino eksistence sodobnega Čla; v ogledalu podoba ženske
- veliko pozornosti je namenil jeziku
- barva – ton: jour – nuit (ravno nasprotno; zadnji samoglasnik v jour vzbuja podobo teme, svetli diftong v nuit pa svetlobo, ki jo povezujemo z dnevom)
- običajni jezik: besede z akustiko in vizualnim likom ne ustrezajo stvarim, ki jih označujejo, pz pa s svojo glasbo ponovno vzpostavi izgubljeno razmerje med zvenom in pomenom in omogoči pristno doživljanje stvari
- pz mora iztrgati besede iz avtomatizma vsakdanje govornice; na novo osvetli stvar in povzroči estetsko doživetje
- v zadnjem obdobju začel opuščati ločila: diamantno trde vezi med besedami in verzi, vsaka vejica bi učinkovala kot moteča razpoka

Deviški, vztrajen in prelep današnji dan: najbolj znan M' sonet; v tretji os. opeva laboda, uklenjenega v zaledenelo jezero – pesnik in njegova tragična usoda; težko razumeti, kaj pomeni podoba laboda: zapletena skladnja, nejasna vezava stavčnih členov; labod je ujet v oklep vsakdanjega Ž – pesnika utesnjuje meščansko Ž, led pa je pesnikova lastna nezmožnost, da bi bil pesnik, ker hoče samo še čisto pz